

Dvaja chlapci Ježišovia

Rudolf Steiner

Kristológia, Kristova náuka, tvorí ústrednú časť, jadro antropozofie. Po roku 1900, najmä v rokoch 1904-1914, sa k nemu Rudolf Steiner často vracal a venoval mu mnoho svojich prednáškových cyklov. Základnou otázkou je tu vzťah medzi Ježišom Nazaretským ako najpokročilejšou ľudskou individualitou a Kristom ako božskou bytosťou. S touto otázkou súvisí tajomstvo dvoch Ježišov, čiže dvojakeho pôvodu Ježiša Nazaretského. Rudolf Steiner ju formuloval stručne a jasne, napríklad na prednáške 8. júna 1911 v Kodani a následne v texte, v ktorom zhrnul obsah tejto prednášky a z ktorého tu citujeme.

[...] Pozrime sa najprv na Ježiša Nazaretského. Ježiš mal veľmi zvláštne životné podmienky. Na začiatku nášho letopočtu sa narodili dvaja Ježišovi chlapci. Jeden pochádzal z Dávidovej línie Nátana, druhý zo Šalamúnovej línie tej istej línie. Títo dvaja chlapci sa nenarodili presne v rovnakom čase, ale približne boli. V chlapcovi Šalamúnovom sa Ježiš, rozprávaný v Matúšovom evanjeliu, vtelil tú istú individualitu, ktorá predtým žila na zemi ako Zoroaster; V malom Ježišovi z Matúšovho evanjelia máme teda pred sebou reinkarnovaného Zoroastra alebo Zoroastra². V tomto chlapcovi Ježišovi, ako ho opisuje Matúš, rastie Zoroasterova individualita až do jeho dvanásteho roku. V tomto roku Zoroaster opúšťa chlapcovo telo a prechádza do tela druhého chlapca, Ježiša, opísaného v Lukášovom evanjeliu. Preto je toto dieťa tak náhle úplne transformované. Len čo do nej vstúpi duch Zoroastra, rodičia sú prekvapení, že ho znova nájdu. Naznačuje to skutočnosť, že chlapec, potom, čo bol stratený a znovu nájdený v chráme v Jeruzaleme, hovoril takým spôsobom, že ho jeho rodičia nespoznali, pretože poznali toto dieťa, Nathanovho chlapca Ježiša, len ako bol predtým. Ale keď začal hovoriť so zákonníkmi v chráme, mohol hovoriť, pretože do neho vstúpil duch Zoroastra. - Až do tridsiateho roku žil duch Zoroastra v chlapcovi Ježišovi, ktorý zostúpil z natanovej línie Dávidovho domu. V tomto druhom tele dozrel k ešte väčšej dokonalosti. Okrem toho treba poznamenať, že toto druhé telo, v ktorom teraz žil duch Zoroastra, malo zvláštnosť že Budha nechal svoje impulzy z duchovného sveta zažiť do svojho astrálneho tela.

Orientálna tradícia, podľa ktorej sa Budha narodil ako "bódhisattva" a až počas svojho pozemského života, vo veku dvadsiatich deviatich rokov, postúpil do hodnosti Budhu, je správna.

Veľký indický mudrc Asita, keď bol Budha Gotama malé dieťa, prišiel s plačom do kráľovského paláca Budhovho otca. Bolo to preto, že ako vidiaci vedel, že toto kráľovské dieťa sa stane Budhom, a pretože sa cítil ako starý muž, ktorý už nikdy nezažije, že Shuddhodanov syn sa stane Budhom. Tento mudrc bol znovuzrodený v čase Ježiša Nazaretského. Je to ten istý [muž], ktorý je nám zobrazený v Lukášovom evanjeliu ako

chrámový kňaz [t.j. Simeon], ktorý vidí, že Budha sa zjavil v Nátanovom chlapcovi Ježišovi. A pretože to videl, povedal: "Prepusti svojho služobníka v pokoji, Pane, lebo moje oči videli môjho Pána." (Lukáš 2:29-30)* Čo v tom čase nemohol vidieť v Indii, videl cez astrálne telo tohto chlapca Ježiša, ktorého stretávame ako Ježiša podľa Lukášovho evanjelia: videl bódhisatvu, ktorý sa stal Budhom.

To všetko bolo potrebné na vytvorenie tela, ktoré prijalo Jánov krst v Jordáne. Vtedy Zoroasterova individualita opustila trojité telo – fyzické, éterické a astrálne – Ježiša, ktorý vyrástol takým prepracovaným spôsobom, že v ňom mohol prebývať duch Zoroastra. Znovuzrodený Zoroaster musel prejsť dvoma vývojovými možnosťami, ktoré boli dané obom chlapcom Ježišovi. Pred Krstiteľom teda stálo telo Ježiša Nazaretského a do tohto tela bola teraz vtlačená kozmická individualita Krista. Pre iného človeka pôsobia kozmicko-duchovné zákony iba tak, že ho uvádzajú do pozemského života. Potom tí, ktorí sú výsledkom podmienok pozemského vývoja, povstanú proti týmto zákonom. V prípade Ježiša Krista po Jánovom krste naďalej pôsobili iba kozmicko-duchovné sily bez akéhokoľvek vplyvu zákonov pozemského vývoja.

Zatiaľ čo Ježiš Nazaretský putoval po zemi v Palestíne ako Ježiš Kristus (v posledných troch rokoch svojho života, od tridsiateho do tridsiateho tretieho roku), celá Kristova kozmická podstata na ňom neustále pracovala. Kristus bol vždy pod vplyvom celého vesmíru, neurobil krok bez pôsobenia kozmických síl. S Ježišom Nazaretským sa neustále realizoval horoskop, pretože v každom okamihu sa dialo to, čo sa inak deje až pri narodení človeka. Mohlo to byť spôsobené len tým, že celé telo Nátana Ježiša zostalo pod vplyvom súboru síl kozmicko-duchovných hierarchií, ktoré určovali smerovanie našej Zeme. Keď celý duch vesmíru takto pôsobil v Ježišovi Kristovi, kto išiel do Kafarnaum⁴ alebo kdekoľvek inde? Bytosť, ktorá putovala po zemi, vyzerala ako iní ľudia, ale sily, ktoré v nej pôsobili, boli kozmické sily pochádzajúce zo slnka a hviezd; Ovládali telo. A podľa celkového bytia vesmíru, s ktorým je Zem spojená, sa stalo to, čo Ježiš Kristus urobil. Preto je súhvezdie hviezd tak často naznačené v Ježišových skutkoch v evanjeliách. Stačí si prečítať v Jánovom evanjeliu, ako Kristus nachádza svojich prvých učeníkov. Hovorí: "Bolo asi desať hodín" (Ján 1:39), pretože v tejto skutočnosti sa duch celého vesmíru prejavil v časných rozmeroch. Takéto náznaky sú menej zrejme inde v evanjeliách; Ale tí, ktorí vedia čítať evanjeliá, ich nájdu všade.

Z tohto hľadiska musíme uvažovať napríklad o zázračných uzdraveniach chorých. Pozrime sa len na jedno miesto, kde sa hovorí: "Keď prišiel večer a slnko zapadlo, priviedli k nemu všetkých chorých a posadnutých." (Mk 1,32) Čo to znamená? Evanjelista tu poukazuje na to, že toto uzdravenie súviselo s celým súhvezdím hviezd, že v tom čase existovalo také kozmické súhvezdie, ktoré mohlo nastať až po západe slnka. To znamená, že v tom čase sa príslušné liečivé sily mohli prejavíť po západe slnka. Ježiš Kristus je zobrazený ako prostredník, ktorý spája chorého človeka so silami vesmíru, ktoré by v tom čase mohli mať liečivý účinok. Boli to tie isté sily, ktoré pôsobili v Ježišovi ako Kristus. Uzdravenie bolo prinesené do Kristovej prítomnosti, pretože vystavilo choréholiečivé sily vesmíru, ktoré, ako to robili, mohli pôsobiť iba v primeranom pomere priestoru a času. Sily vesmíru pôsobili na chorého skrze svojho zástupcu, Krista.

Ale mohli tak urobiť len počas Kristovho pozemského času. Iba vtedy existovalo také spojenie medzi kozmickými konšteláciami a silami v organizme ľudstva, že uzdravenie mohlo nastať pri určitých chorobách, keď kozmická konštelácia pôsobila na človeka skrze Ježiša Krista. Opakovanie týchto podmienok vo vývoji vesmíru a Zeme je rovnako málo možné, ako je nemožné druhé vtelenie Krista do ľudského tela. Z tohto hľadiska sa cesta Ježiša Krista javí ako pozemské vyjadrenie určitého vzťahu síl vo vesmíre k silám v človeku. Zostať s chorým po Kristovom boku znamená, že chorý bol skrze Kristovu blízkosť v takom vzťahu k makrokozmu, že to naňho mohlo mať uzdravujúci účinok. [...]

Rudolf Steiner sa veľmi podrobne zaoberá otázkou rozdielneho pôvodu dvoch Ježišových chlapcov v sérii prednášok o Lukášovom evanjeliu, ktoré sa konali v septembri 1909 v Bazileji. V prvej prednáške z 15. septembra upozorňuje na zjavný rozpor medzi evanjeliami Matúša a Lukáša a predhovormi:

[...] Zvážte fakty. Pisateľ Matúšovho evanjelia rozpráva, že narodenie Stvoriteľa kresťanstva je predpovedané, že toto narodenie sa uskutoční, že mudrci prišli z východu a videli hviezdu a že táto hviezda ich priviedla na miesto, kde sa narodil Spasiteľ. Ďalej opisuje, že to vzbudzuje Herodesovu pozornosť a že Spasiteľovi rodičia a dieťa utekajú do Egypta, aby unikli Herodesovmu opatreniu vraždiť nevinných v Betleheme. Keď Herodes zomrie, Jozefovi, Ježišovmu otcovi, je povedané, že sa môže vrátiť, ale nevráti sa do Betlehema zo strachu pred Herodesovým nástupcom, ale uchýli sa do Nazareta. - Nebudem sa zaoberať dnešným zvestovaním o narodení Jána Krstiteľa. Chcel by som však zdôrazniť, že ak porovnáme evanjeliá Lukáša a Matúša, ohlasovanie Ježiša Nazaretského sa v týchto dvoch evanjeliách uskutočňuje celkom odlišne: v jednom prípade sa narodenie oznamuje Jozefovi, v druhom Márii.

Z Lukášovho evanjelia vidíme, že rodičia Ježiša Nazaretského pôvodne bývali v Nazarete a pri jednej príležitosti pri sčítaní ľudu ľudí, idú do Betlehema. Tam sa im narodí Ježiš. O osem dní neskôr nasleduje obriezka – ani slovo o úteku do Egypta – a o nejaký čas neskôr, krátko potom, je dieťa ukázané v chráme. Vidíme, že sa prináša obeť, ako bolo zvykom, a že rodičia s dieťaťom sa potom vracajú do Nazareta a žijú tam. A potom je tu zaujímavý príbeh: ako dvanásťročný Ježiš počas návštevy svojich rodičov v Jeruzaleme zostáva v chráme, ako ho hľadajú a ako ho nachádzajú v chráme medzi vykladačmi Písma, pred ktorými vystupuje ako odborník na výklad Písma a inteligentne a múdro sa objavuje v kruhu zákonníkov. Potom sa rozpráva príbeh, ako je dieťa opäť vzaté so sebou domov a ako vyrastá; až do Jánovho krstu o ňom nič viac nepočujeme.

Tu máme dva príbehy o Ježišovi Nazaretskom pred prijatím Krista. Ktokoľvek ich chce zjednotiť, musí si najprv položiť otázku, ako sa dá zosúladiť [Matúšova] správa, že bezprostredne po narodení Ježiša sú rodičia, Jozef a Mária, nútení utiecť s dieťaťom do Egypta a potom sa znova vrátiť, podľa zvyčajnej materialistickej mysle, s Lukášovým opisom toho, čo sa deje v chráme.

Uvidíte, že to, čo sa nám javí ako úplný rozpor s naším fyzickým chápaním, sa ukáže ako pravdivé vo svetle duchovného výskumu. Obe sú pravdivé, aj keď sa zdajú byť protichodné vo fyzickom svete. Sú to práve tri synoptické evanjeliá, Matúš, Marek a Lukáš, ktoré by mali ľudí prinútiť duchovne pochopiť skutočnosti a udalosti týkajúce sa ľudstva. Ľudia by mali pochopiť, že nedosiahnu nič, ak nebudú myslieť na zjavné rozpory v takýchto dokumentoch, alebo ak hovoria o "fikciách", kde nepreniknú do ich skutočného obsahu.

Tentoraz teda budeme mať príležitosť hovoriť o tom, o čom sme v Jánovom evanjeliu podrobne nehovorili⁶, pretože Jánovo evanjelium nám k tomu nedalo žiadny impulz, menovite udalosti, ktoré sa udiali pred [Ježišovým] krstom, pred preniknutím troch tiel Ježiša Nazaretského do Kristovho bytia. A mnohé dôležité záhady kresťanstva sú vyriešené tým, že sa z výskumu v Akašovej kronike dozvieme, aký bol Ježiš Nazaretský predtým, ako Kristus vstúpil do svojich troch tiel. [...]

Vo štvrtej prednáške tohto cyklu, 18. septembra 1909, Rudolf Steiner podrobnejšie vysvetľuje rozdielny pôvod dvoch Ježišových chlapcov v kňazskej (Lukáš) a kráľovskej (Matúš) línii Dávidovho domu.

[...] Teraz chápeme, kto sa narodil v Betleheme po príchode Jozefa a Márie z Nazareta a kto bol ohlásený pastierom. Ale to nie je všetko. Na začiatku nášho letopočtu sa stalo niečo zvláštne a významné, aby sa mohla uskutočniť najväčšia udalosť vo vývoji ľudstva. Aby sme pochopili, čo pomaly viedlo k tejto veľkej udalosti, musíme sa bližšie pozrieť na nasledujúcu vec.

V starovekom hebrejskom národe žila Dávidova línia. Všetky rodiny, ktoré nazývame Dávidovcami, boli odvodené od ich praotca Dávida. Z Biblie sa môžete dočítať, že Dávid mal dvoch synov, Šalamúna a Nátana (2 Samuel 5:14). Od Dávida teda pochádzajú dve pokrvné línie, Šalamún a Nátan. Odhliadnuc od medziproduktov môžeme povedať: V čase začiatku nášho letopočtu žijú v Palestíne potomkovia Šalamúnovej a Nátanovej línie Dávidovej línie. A ako potomok toho, čo nazývame Nátanova línia Dávidovej línie, žije v Nazarete muž menom Jozef. Je ženatý so ženou menom Marie. A v Betleheme žije potomok šalamúnskej línie Dávidovej línie, tiež menom Jozef. Nie je také úžasné, že existujú dvaja ľudia z Dávidovho rodu, obaja sa volajú Jozef, a že sú obaja zosobášení s Máriou, ako ju nazýva Biblia. Takže na začiatku našej éry máme v Palestíne dva rodičovské páry; obe nesú mená Jozef a Mária. Jeden rodičovský pár odvodzuje svoj pôvod od Šalamúnovej línie Dávidovho rodu, to znamená od kráľovskej línie; Druhý pár, ten z Nazareta, odvodzuje svoj pôvod od Nátanovej línie, teda od kňazskej línie. Tomuto páru z Nathanovej línie sa narodilo dieťa, ktoré som vám opísal včera a dnes. A toto dieťa poskytlo také astrálne materské telo, ktoré mohlo byť pozdvihnuté Budhovým nirmanakaya. Tento rodičovský pár z nátanovskej línie, keď sa malo dieťa narodiť, vydal sa z Nazareta do Betlehema, aby bol "zapísaný" (Lukáš 2:4-5). Toto nám hovorí rodinná matrika Lukášovho evanjelia.

Druhý pár, ktorý pôvodne vôbec nežil v Nazarete - stačí brať evanjeliá doslovne - žil v Betleheme, ako nám hovorí pisateľ Matúšovho evanjelia (Mt 2,1). Evanjeliá vždy hovoria pravdu – nie je absolútne potrebné nad nimi uvažovať – a antropozofia núti ľudí, aby brali evanjeliá doslovne. Tomuto rodičovskému páru zo šalamúnovskej línie sa rodí dieťa, ktoré sa tiež volá Ježiš. Toto dieťa má vo svojom tele aj silnú individualitu. Toto dieťa však malo najprv inú úlohu (múdrosť sveta je hlboká); Nemal byť vyzvaný, aby odovzdal čerstvé mladícke sily astrálnemu materskému telu, ale aby priniesol ľudstvu to, čo môže priniesť len človek so zrelou dušou. Toto dieťa bolo tak vedené všetkými silami, ktoré malo k dispozícii, že by mohlo byť stelesnením individuality, ktorá kedysi učila v Perzii o Ahu-r Mazdovi, ktorý kedysi dal svoje astrálne telo Hermesovi a svoje éterické telo Mojžišovi, a ktorý sa znovu objavil ako veľký učiteľ Pytagora, Zarathasa alebo Nazarata, toho veľkého učiteľa v starovekej Chaldei: nie je to žiadna iná individualita ako Zoroaster. Zoroasterovo ja sa reinkarovalo v dieťati, o ktorom nám evanjelista Matúš hovorí, že sa narodilo z Jozefa a Márie, ktorí pochádzali z Dávidovej kráľovskej línie a pôvodne žili v Betleheme.

V Matúšovi nachádzame jednu časť pravdy, v Lukášovi druhú. Musíme brať oboje doslovne, pretože pravda o svete je zložitá. Teraz vieme, čo sa zrodilo z kňazskej línie Dávidovho domu. Ale tiež vieme, že z kráľovskej línie vznikla individualita, ktorá, podobne ako Zoroaster, kedysi pôsobila v Perzii a založila tam mágiu starej Perzskej ríše, kráľovskú mágiu. Takto títo dvaja jednotlivci žili bok po boku: mladá individualita Adama v dieťati kňazskej línie Dávidovej línie a individualita Zoroastra v dieťati kráľovskej línie Dávidovej línie. [...]

Citovali sme koniec tejto prednášky, ale vráťme sa na jej začiatok, kde Rudolf Steiner analogicky objasňuje vlastnosti, či skôr zvláštne schopnosti Nátana, teda Lukášovho Ježiša. Tento nie veľmi ľahko pochopiteľný fakt o pôvode tohto Ježiša si vyžaduje trochu rozsiahlejšie vysvetlenie.

[...] Urobme teda niečo ako hypotetický experiment so životom. Výslovne však poznamenávam, že tento príklad je zvolený hypoteticky a nie je znamenali, že by sa tiež malo vykonať okamžite; Použijem ho na to, aby som niečo povedal podobným spôsobom, a nechcem ho odporúčať ako výchovný ideál. - Preto by sme chceli mať mimoriadne vynaliezavého ducha, ktorý nielen oživí schopnosť myslieť, ale môže aj tvorivo pokračovať a rozvíjať tieto schopnosti neskôr v živote k vyššej produktivite. Potom by sme v prvom rade museli zachrániť takéto dieťa od šiestich alebo siedmich rokov pred učením rovnakým spôsobom ako ostatné deti, aby sa nezačalo učiť rovnaké školské predmety ako ostatné deti, ale aby sa od tohto veku učilo čo najmenej materiálu, ktorý sa vštepuje iným deťom. Do veku desiatich, jedenástich rokov by sme ho museli nechať hrať ako dieťa, ak je to možné, a učiť ho školské predmety čo najmenej, aby vo veku deviatich rokov nemohol sčítať, ak je to možné, a vo veku ôsmich rokov by mohol stále čítať zle. Všetko, čo dieťa inak začína vo veku šiestich alebo siedmich rokov, by muselo začať až v ôsmom alebo deviatom roku.

Sily takého človeka by sa vyvinuli úplne inak; Duša by urobila niečo úplne iné s tým, čo je v nej vštepené. Takéto dieťa by si potom zachovalo detské schopnosti, ktoré sú inak potlačené

bežným vyučovaním, až do veku desiatich alebo jedenástich rokov, a pristupovalo by k témam, ktoré by prijalo, s oveľa ohnivejšou duševnou silou a zmocnilo by sa ich úplne iným spôsobom. To by zmenilo jeho schopnosti na obzvlášť produktívne. Preto by sme museli dieťa čo najdlhšie udržať v detskom stave. Jasnovidec by si potom všimol, že astrálna škrupina, ktorá sa uvoľňuje v čase sexuálnej zrelosti, má skutočne úplne iné schopnosti ako zvyčajne – že má mladistvé, svieže sily. A táto astrálna škrupina by potom bola použiteľná pre takú bytosť, akou je v našom prípade Budhov nirmanakaya.

Takýmto experimentom by sme dosiahli nielen predĺženie mladosti, ale aj to, že určité detinské, mladistvé sily vstúpia do astrálnej materskej škrupiny a potom môžu byť znovu použité vo svete, aby bytosť, ktorá zostupuje z duchovných výšin, mohla byť týmito silami živená a omladená.

Ale ľudia by nemali robiť tento experiment. Nie je to výchovný ideál. Niektoré veci musia byť takpovediac ponechané bohom. Bohovia to dokážu; Ľudia to zatiaľ nemôžu urobiť správne. A keď niekde budete počuť, že nejaká konkrétna osobnosť, ktorá mala svojou činnosťou oplodniť určitú oblasť, sa zdala byť dlho nenadaná, bola mnoho rokov považovaná za hlúpu a že až neskôr sa "rozsvietila", potom bohovia uskutočnili tento experiment, zachovali pre tieto roky detinskosť tejto osoby a dohliadli na to, aby sa ju mohol naučiť až neskôr v živote. Čo sa ešte ľudia učia skôr v normálnom živote. Toto je obzvlášť zrejmé, keď [mentálne] prebudené deti ľahko pochopia, čo sa im hovorí, a potom, keď prídu do školy, v skutočnosti sa tam nechcú nič naučiť. Bohovia tu s nimi uskutočňujú životný experiment, o ktorom sme práve hovorili.

Niečo podobné, len v nekonečne väčšom meradle, sa muselo stať dieťaťu, ktoré vyrástlo ako Ježiš a ktoré potom malo odovzdať túto nesmierne plodnú astrálnu materskú škrupinu Budhovej nirmanakaya. A tak sa aj stalo. Tu sa dostávame k záhadnému faktu, ktorému je na každom, či mu bude alebo nebude veriť, ale ktorý teraz môžeme oznámiť pripraveným antropozofom a ktorý sa dá aj overiť. Overte si to všetkými faktami, ktoré máte k dispozícii vo forme vonkajšieho evanjelia alebo vonkajšej histórie a zistíte, že vonkajšie reality fyzickej úrovne toto všetko potvrdzujú za predpokladu, že tieto fakty použijete správne a nechcete robiť unáhlené závery. To, čo okultista komunikuje a čo je realita daná z vyšších svetov, dáva ľudstvu ako záruku, a ak to má zo správnych zdrojov, potom hovorí: Môžete si to overiť tak prísne, ako chcete; Ak si ho overíte správne, vždy zistíte, že je potvrdený tým, čo sa môžete naučiť z externých dokumentov alebo iných vedeckých poznatkov z fyzického sveta. - Rodičovskému páru, o ktorom hovorí Lukášovo evanjelium, sa muselo narodiť dieťa veľmi zvláštneho druhu, dieťa, ktoré so sebou priniesie silu mladosti, sily detstva veľmi zvláštneho druhu, a zachová si tieto sily v rovnakej intenzite, s akou ich priniesol, svieže a zdravé v každom smere. To sa muselo stať.

Za bežných podmienok nemohlo existovať dieťa ani rodičovský pár, v ktorom by sily detstva a mladosti boli také čerstvé, ako boli vtedy potrebné. V celom širokom okruhu ľudstva v tom čase by nebolo možné nikde nájsť individualitu a rodičovský pár, ktoré boli potrebné pre takúto inkarnáciu, keby sa brali do úvahy iba normálne podmienky a jedna veľmi zvláštna vec by nebola možná. Aká to bola, môžeme pochopiť len vtedy, ak si spomenieme na určité skutočnosti, ktoré už vieme z našej antropozofickej prípravy. [...]

Rudolf Steiner potom stručne načrtáva predchádzajúci vývoj Zeme a ľudstva, podrobne opísaný v jeho Tajnej vede. Spomína skoršie kozmické štádiá Zeme a z vlastného pozemského vývoja venuje pozornosť rozvoju ľudstva najprv na kontinente zvanom Lemúria a potom v Atlantíde. Atlantská populácia bola vedená zasvätencami pracujúcimi vo veľkých vedúcich svätyniach, takzvaných veštách. Táto veštba bola rozdelená podľa príslušnosti k jednotlivým planétam. Najvyššou veštbou bola slnečná veštba. Rudolf Steiner zároveň načrtáva otázku pôvodu ľudstva v Adamovi a Eve.

[...] Keď sa pozrieme späť do Akasa Kroniky do najstarších čias, je pozoruhodné, že táto kronika tiež poskytne úžasný dôkaz pre všetko ostatné, čo sa nachádza v biblických alebo náboženských dokumentoch. Až potom sa s týmito náboženskými dokumentmi riadne oboznámime. Napríklad, aká bola otázka pre vonkajšiu vedu, či je naozaj pravda, čo čítame v Biblii o jedinom ľudskom páre, Adamovi a Eve, z ktorých by malo pochádzať celé ľudstvo! Bola to otázka, ktorá sa z vedeckého hľadiska riešila veľmi intenzívne, najmä okolo polovice 19. storočia. [...]

Vo vývoji Zeme nastalo kritické obdobie pred oddelením Mesiaca, keď sa podmienky zmenili tak, že ľudské duše sa nemohli inkarnovať a museli čakať, kým môžu.

Adam a Eva

[...] Počas lemurskej epochy skutočne existoval čas, o ktorom možno aspoň približne povedať, že existoval len jeden ľudský pár, hlavný pár, ktorý si zachoval silu podmaniť si túto vzdorovitú ľudskú substanciu a inkarnovať sa na Zem, aby nejako vytrval po celý ten pozemský čas. Bolo to však aj obdobie, keď sa Mesiac oddelil od Zeme. A kvôli tomuto oddeleniu Mesiaca bolo opäť možné, aby sa ľudská substancija stala mäkšou a opäť spôsobilou prijať ľudské duše, ktoré boli slabšie; potomkovia tohto hlavného páru mohli opäť bývať v mäkšej látke ako tí, ktorí žili pred oddelením Mesiaca. Všetky duše, ktoré sa uchýlili na Mars, Jupiter, Venušu atď., Potom sa postupne vrátili na Zem a s množením ľudí vychádzajúcich z majstrovského páru sa duše pomaly vracali z vesmíru späť na Zem a vytvorili potomstvo prvého veľkého páru. Zem sa tak opäť stala ľudnatou. [...]

V starovekej Atlantíde boli veľké vodcovské centrá. Bol vytvorený tak, že jeden mohol byť nazývaný marsickým orákulom, ďalší jupiterským, ďalší saturnským, atď. Táto odlišná veštba existovala jednoducho preto, že ľudia boli odlišní. Pre ľudské duše, ktoré predtým čakali na Marse, bolo potrebné vytvoriť inštrukcie a vedenie v marsických veštách, pre tých, ktorí čakali na Jupiteri, vo veštách Jupitera atď. Len niekoľko vyvolených sa mohlo učiť v centrálnej veľkej slnečnej veštbe v atlantských časoch. Boli to tí, ktorí medzi potomkami boli najbližšie k hlavnému páru, ktorý prežil zemskú krízu, silný kmeňový pár, ktorý nám v Biblii naznačil menami Adam a Eva.

Prostredníctvom Biblie sa teda pozeráme na niečo, čo sa zhoduje s faktami Akašickej kroniky, takže Biblia sa ukáže byť pravdivou aj tam, kde predstavuje niečo zdanlivo tak nepravdepodobné.

Na čele tejto veľkej veštby, ktorá mala dohľad nad ostatnými veštobami a ktorú nazývame slnečná veštba, stál najväčší z atlantských zasvätenecov, veľký slnečný zasvätenec, ktorý bol tiež Manu, vodca atlantského obyvateľstva. Ako sa blížila atlantská katastrofa, jeho úlohou bolo ísť na východ s ľuďmi, ktorých považoval za použiteľných, a vytvoriť východiskový bod pre poatlantskú kultúru. Avšak predovšetkým medzi ľuďmi, ktorých zhromaždil bezprostredne okolo svojej osoby, mal tento zasvätenec vždy tých, ktorí boli, pokiaľ to bolo možné, priamo potomkami kmeňových duší, ktoré prežili ten zimný čas zeme, to znamená, že boli takpovediac priamymi potomkami Adama a Evy, prvého majstrovského páru. V blízkosti tohto veľkého zasvätenca slnečnej veštby sa im dostalo osobitnej starostlivosti. Celá ich inštrukcia bola tak riadená a vedená, že vo vhodných okamihoch vývoja ľudstva vždy existovala možnosť, že z centra na čele s veľkým Manuom, zasvätencom slnečnej veštby, sa budú vylievať náležité vplyvy.

Predpokladajme, že v určitom okamihu vývoja ľudstva sa stane nevyhnutným pre omladenie kultúry, pre to, čo si ľudstvo nejaký čas zachovalo ako tradíciu a čo zostarilo, aby takpovediac získalo nový charakter, aby ľudstvo získalo nový kultúrny prvok. Na dosiahnutie tohto cieľa musela byť vykonaná náležitá príprava priamo v strede iniciátora slnečnej veštby, čo sa tiež stalo rôznymi spôsobmi.

Na začiatku poatlantského kultúrneho rozvoja boli ľudia, ktorí boli pripravení na tento účel, poslaní priamo na jedno alebo druhé miesto, aby v dôsledku starostlivého vzdelávania priniesli so sebou to, čo tento alebo ten národ potreboval. Vo veštiarni, ktorá bola ukrytá na určitom mieste v Ázii, sa vždy starali o to, aby rôzne kultúry mohli byť správne ovplyvnené.

Potreba omladenia budhizmu

Ale potom, päť alebo šesť storočí po objavení sa veľkého Budhu, prišiel zvláštny čas. Vznikla potreba omladiť budhizmus. To, čo bolo hlásané prostredníctvom veľkého Budhu ako starodávny, zrelý svetonázor, ako svetonázor dosahujúci najvyššie výšky, malo byť ponorené do mladíckej studne, aby sa potom mohlo objaviť pred ľudstvom v mladistvej, sviežej podobe. Bolo potrebné poskytnúť ľudstvu veľmi zvláštne mladistvé sily. Tieto mladícke schopnosti však neboli vyvinuté u žiadneho jednotlivca, ktorý by inak pracoval mimo sveta.

Ten, kto pracuje pre svet, vyčerpáva svoju silu a opotrebovanie jeho síl znamená jednoduché starnutie. Môžeme sa vrátiť v čase a vidieť, ako sa objavuje jedna kultúra za druhou: najprv staroveká indická kultúra, potom protoperzská, potom egyptsko-chaldejská atď., a videli by sme, že vždy existovali veľkí, veľkí vodcovia ľudstva. Všetci títo veľkí vodcovia ľudstva obetovali svoje najlepšie sily, aby posunuli ľudskú rasu vpred. Veľkí svätí rišiovia obetovali svoje najlepšie sily; Zoroaster, zakladateľ perzskej kultúry, obetoval svoju najlepšiu silu; Hermes, Mojžiš a vodcovia chaldejskej kultúry obetovali svoju najlepšiu silu. Podľa toho, čo urobili, boli všetci v niektorých ohľadoch správnymi a najlepšími vodcami svojej doby.

Zoberme si osobnosť v starovekej Indii. Znova a znova sa inkarnovala, znovu sa objavovala v tej či onej inkarnácii, v perzskej, egyptsko-chaldejskej kultúrnej epoche a zakaždým, keď sa objavila, jej duša bola staršia, zakaždým zrelšia a zrelšia; Rástla na čoraz zrelšiu silu, ale stratila svoju čerstvú mladistvú silu. Človek môže dozrieť, môže robiť obrovské veci, ak sa stane starou dušou, ktorá na sebe pracovala po mnoho inkarnácií, ale duša v tomto procese starne. Človek sa môže veľa naučiť, môže urobiť veľa pre ľudstvo, ale v priebehu svojho pokroku na vyššie stupne musí nevyhnutne obetovať mladícku sviežosť a mladícku silu.

Pozrime sa aj na tú najväčšiu, ktorá pôsobila v priebehu ľudského vývoja: Zoroaster. Bol to on, kto z nesmiernych hĺbín duchovného sveta dokázal vo svojej dobe priniesť veľké posolstvo ducha Slnka; bol to on, kto dokázal obrátiť oči vtedajšieho ľudstva nahor k tomu veľkému duchu, ktorý sa neskôr zjavil v Kristovi. Bol to on, kto povedal: Tam na Slnku je prítomný, on, Ahura Mazda, a priblíži sa k Zemi. A povedal o ňom veľké, významné slová. Iba najhlbšie duchovné poznanie, veľká, pokročilá jasnozrivosť Zoroastra, bola schopná vidieť bytosť, o ktorej svätí rišiovia stále hovorili, že Visvakarman, bytosť, ktorú Zoroaster nazval Ahura Mazda a ktorej význam pre rozvoj ľudstva vyhlásil, leží mimo ich sféry. Dokonca aj keď Zoroaster založil proto-perzskú kultúru, jeho telesnosť mala nesmierne zrelého ducha.

Môžeme si predstaviť, že táto individualita vo svojich nasledujúcich inkarnáciách stúpala vyššie a vyššie, stále zrelšia, stále staršia - a stále schopnejšia prinášať najväčšie obete pre ľudstvo. Tí z vás, ktorí počuli iné moje prednášky, vedia, že Zoroaster sa vzdal svojho astrálneho tela, ktoré sa neskôr vrátilo k životu v vodcovi egyptskej kultúry Hermesovi, a že odovzdal svoje éterické telo vodcovi starovekého hebrejského národa, Mojžišovi. To všetko môže urobiť len ten, kto má mimoriadne vyvinutú dušu. Potom sa môže stať takým vysoko rozvinutým jedincom ako Zoroaster, ktorý potom, šesťsto rokov pred našim letopočtom, v čase, keď bol Budha aktívny v Indii, vystúpil na Chaldeu a pôsobil ako veľký učiteľ Nazarathosa alebo Zarathasa, ktorý bol tiež učiteľom Pytagora. To všetko mohla byť veľká duša, ktorá bola vodcom a zakladateľom perzskej kultúry. Až do tejto doby sa vyvíjal do väčšej a väčšej zrelosti.

Ale to, čo bolo potrebné na omladenie budhizmu, táto duša, ako vidíte z toho všetkého, nemohla dať. Nebolo možné, aby poskytla úplne mladistvé, čerstvé sily, ktoré sa mali vyznačovať tým, že

vyvinuli sa do sexuálnej zrelosti vo svojej detinskosti, takže potom mohli byť odovzdaní Budhovej nirmanakayi. Zoroasterova bytosť by to nikdy nebola schopná urobiť, práve preto, že sa vznášala tak vysoko, inkarnácia, do takých výšok, inkarnácia za inkarnáciou. Preto by nebolo možné, aby sa vyvíjala u dieťaťa na začiatku našej éry, aby sa mohlo stať to, čo bolo potrebné.

Individualita Lukášovho Ježiša

Ak sa pozrieme medzi všetkých jednotlivcov, ktorí sa v tom čase vyvíjali, nikde nenájdeme muža, ktorý by sa teraz mohol narodiť a mal silu rozvíjať sa, aby vo veku dvanástich rokov mohol vydat čerstvé mladícke sily, ktoré mali omladiť budhizmus. Práve sme venovali

pozornosť veľkej, jedinečnej individualite Zoroastra, aby sme spomenuli niečo mimoriadne. Môžeme povedať: Dokonca ani Zoroasterova individualita nebola vhodná na oživenie Ježišovho tela, kým neodhodil astrálnu materskú škrupinu, aby sa spojil s nirmanakaya Budhu.

Odkiaľ sa teda vzala veľká oživujúca sila Ježišovho tela? Pochádza z veľkej materskej lóže ľudstva, ktorú riadi veľký slnečný zasvätenec Manu. V dieťati, ktoré sa narodilo rodičovskému páru, nazývanému Jozef a Mária v Lukášovom evanjeliu, bola vložená veľká individuálna sila, ktorá bola predtým veľmi starostlivo opatrovaná vo veľkej materskej lóži, vo veľkej slnečnej vešti. Do tohto dieťaťa bol vložený najlepší a najsilnejší z týchto jedincov. Ktorý to bol?

Ak chceme poznať individualitu, ktorá bola vtedy ponorená do dieťaťa Ježiša, musíme sa vrátiť ďaleko do doby pred luciferským vplyvom na ľudstvo, to znamená predtým, ako luciferský vplyv prenikol do astrálneho tela ľudí. Tento luciferský vplyv sa dostal k ľuďom v rovnakom čase, keď prapôvodný, hlavný ľudský pár osídľoval Zem. Tento ľudský pár bol dosť silný na to, aby takpovediac porazil ľudskú substanciu, aby sa takpovediac inkaroval, ale nebol dosť silný, aby odolal luciferskému vplyvu. Luciferský vplyv sa priblížil, prenikol dokonca aj do astrálneho tela tohto majstrovského páru, a preto nebolo možné nechať všetky sily, ktoré sídlili v Adamovi a Eve, prúdiť aj do potomstva krvou potomstva. Fyzické telo sa muselo reprodukovať cez všetky tie generácie, niečo Bol však zadržaný z éterického tela vo vedení ľudstva. Bolo to vyjadrené vo výroku: Ľudia ochutnali ovocie stromu poznania dobra a zla, to znamená toho, čo pochádzalo z luciferského vplyvu; Ale bolo tiež povedané: Teraz im musíme vziať príležitosť ochutnať aj strom života! To znamená, že bol zachytený určitý súbor síl éterického tela. Tieto právomoci teraz neplynuli k potomkom. Takže v Adamovi bol určitý súbor síl, ktoré mu boli odňaté po dedičnom hriechu.

Táto dovtedy nevinná časť Adama bola zachovaná vo veľkej materskej lóži ľudstva a bola opatrovaná s veľkou starostlivosťou. Bola to takpovediac Adamova duša, ktorej sa ešte nedotkol ľudský priestupok, ktorá ešte nebola zapojená do toho, čo spôsobilo pád človeka. Tieto zaprášené Adamove individuality sa zachovali. Boli tu a teraz boli vedené ako "dočasné ja" na miesto, kde sa dieťa narodilo Jozefovi a Márii; V prvých rokoch mal tento Ježiš v sebe moc pôvodného praotca pozemského ľudstva.

Lukášov Ježiš ako nový Adam

Ó, táto duša bola udržiavaná veľmi mladá. Nebolo to vykonané jednotlivými inkarnáciami, bolo to držané vo veľmi, veľmi nerozvinutom stupni, ako keď sme umelo zadržovali dieťa v našom hypotetickom výchovnom experimente. Kto teda ožil v dieťati, ktoré sa narodilo Jozefovi a Márii? Praotec ľudstva, "starý Adam", ktorý ožil ako "nový Adam". Pavol to už vedel (1 Korinským 15:45); Toto je podstata toho, čo sa skrýva za jeho slovami. A Lukáš, pisateľ Lukášovho evanjelia, ktorý bol Pavlovým učeníkom, to vedel. Preto o tom Lukáš hovorí veľmi zvláštnym spôsobom. Vedel, že na to, aby sa táto duchovná substancia vôbec dostala k ľudstvu, je potrebné niečo zvláštne; vedel, že je potrebný pokrvný vzťah siahajúci späť k Adamovi. Preto dáva v Jozefovi rodokmeň vedúci späť k Adamovi, ktorý sám prišiel priamo z duchovného sveta, čiže podľa Lukášovho spôsobu vyjadrenia pochádza od Boha, je "Božím synom". Postupnosť generácií v Lukášovi je daná samotnému Bohu (Lukáš 3:23-38).

Práve v tom, čo nazývame kapitola rodokmeňa v Lukášovi, je dôležité tajomstvo: obyčajná krv musela pretekať generáciami a uchovávala sa v nepretržitej postupnosti až do posledného z potomkov, aby aj ona, keď príde čas, mohla byť poslaná potomkom

strašidlo. Tak s telom narodeným z Jozefa a Márie bol zjednotený tento nekonečne mladistvý duch, duch nedotknutý žiadnym pozemským osudom, táto mladá duša, ktorej sily, ak ich chceme hľadať, musíme ich hľadať v starovekej Lemúrii. Iba tento duch bol dostatočne silný na to, aby úplne zažiaril do astrálnej materskej škrupiny a keď bol odložený, dal jej sily, ktoré potreboval na to, aby sa oplodnil Budhovou nirmanakayou.

Môžeme sa teda pýtať: Čo nám hovorí Lukášovo evanjelium, keď začína hovoriť o Ježišovi Nazaretskom? Po prvé, opisuje nám človeka, ktorý pokrvným vzťahom odvodil svoje fyzické telo od Adama, z čias, keď pozemské ľudstvo bolo zachránené jedným pánskym párom počas pustošenia Zeme. A potom nám opisuje, plne zastávajúc stanovisko reinkarnácie, reinkarnáciu duše, ktorá čakala najdlhšie na novú inkarnáciu. V chlapcovi Ježišovi nachádzame Adamovu dušu spreď dedičného hriechu. Akokoľvek fantasticky to môže znieť pre dnešné ľudstvo, môžeme povedať, že individualita, ktorú do Ježiša vniesla veľká materská lóža ľudstva, nielenže pochádza z fyzicky najstarších generácií ľudstva, ale je tiež reinkarnáciou prvého člena ľudskej rasy vo všeobecnosti. - Teraz vieme, kto bol ten, ktorý bol zobrazený v chráme a ukázaný Simeonovi, ktorý bol podľa Lukáša "synom Božím". Lukáš tu nehovorí o súčasnom človeku, ale vydáva svedectvo, že tento muž je reinkarnáciou toho, ktorý tu bol predtým, ktorý tu bol ako najstarší pokrvný praotec všetkých generácií.

Budha a Lukášov Ježiš

Keď to všetko zhrnieme, musíme povedať toto: V piatom, šiestom storočí pred naším letopočtom žil v Indii veľký bódhisattva, ktorého poslaním bolo priniesť ľudstvu pravdy, ktoré sa mali pomaly rodiť v samotnom ľudstve. Inicioval to. V tom čase sa stal Budhom. V inom pozemskom tele, ktoré by plne zodpovedalo jeho individualite, sa preto znovu neobjavuje. Ale znovu sa objavuje v nirmanakaya, v tele premien, ale len po úroveň étericko-astrálneho sveta. V podobe anjelských zástupov ho vidia pastieri, ktorí sa na chvíľu stanú jasnovidcami, pretože musia vidieť, čo im je oznámené. Budha skláňa sa nad dieťaťom, ktoré sa narodilo Jozefovi a Márii. A skutočnosť, že sa skláňa nad týmto dieťaťom, má účel.

To, čo veľký Budha priniesol ľudstvu, muselo mať zrelú podobu; Je ťažké to pochopiť, pretože to dosahuje veľké duchovné výšky. Aby sa to stalo všeobecne plodným, bolo potrebné, aby to, čo Budha doteraz dobyl, bolo naplnené silou, ktorá bola úplne mladistvo svieža. Túto silu musel vysať zo zeme tým, že sa sklonil k človeku, dieťaťu, od ktorého mohol prijať všetky mladistvé sily z uvoľnenej astrálnej materskej škrupiny. Tento muž sa mu narodil tak, že mu porodil dieťa z pokrvnej, generačnej postupnosti, ktorú on, kto to vedel urobiť najlepšie, mohol vystopovať späť k praotcovi ľudstva, ale ktorého tiež spojil s tou starodávnou mladou dušou ľudstva počas lemurského obdobia, a ktorú mohol nazývať novým reinkarnovaným Adamom. Toto dieťa, ktoré malo dušu, ktorá bola materskou dušou ľudstva, zachovanú po celé veky v jeho mladosti, žilo takým spôsobom, že vyžarovalo všetky

sily sviežosti do astrálneho tela, ktoré sa potom oddelilo, vystúpilo a zjednotilo sa s Budhovým nirmanakaya. [...]"

Nirmanakaya sa vzťahuje na nadzmyslové telo Budhu, t.j. bodhisattva, ktorý postúpil na úroveň Budhu, dokončil svoju poslednú pozemskú inkarnáciu, prešiel smrťou a potom zasahuje do pozemských udalostí iba v transformovanom astrálnom alebo éterickom tele. V prednáške v Düsseldorfe z 18. apríla 1909 charakterizuje Rudolf Steiner nirmánakayu takto:

[...] Človek zomrie, čoskoro po jeho smrti sa éterické telo uvoľní a extrakt [z tohto tela] sa zachová. Potom jeden prechádza kamarátom, kde sa uvoľní surová škatuľa; spracovaná časť prechádza celou večnosťou v Ja a je privedená do novej inkarnácie. Čím je človek dokonalejší, tým menej pozostatkov zanecháva v astrálnom svete; až nakoniec je tak ďaleko, že v Kamaloke nezostane nič z jeho astrálneho tela, to znamená, že je tak ďaleko, že už nemôže nikomu na Zemi ublížiť zvyškami, ktoré takpovediac zanecháva v Kamaloke. Takýto človek má tiež možnosť nahliadnuť do duchovných svetov. Tento stav nemožno dosiahnuť bez dosiahnutia určitej úrovne jasnozrivosti v astrálnej ríši. Celé astrálne telo je potom oduchovnené, jednoducho sa stalo duchovným ja [t.j. manasom] a človek si ho berie so sebou. Skôr musel opustiť to, čo bolo zlé, ale teraz môže vziať so sebou celé astrálne telo do celého času, ktorý bude nasledovať. A v okamihu, keď je astrálne telo tak ďaleko, že je úplne prepracované, je do éterického tela vtlačená celá táto nová forma astrálneho tela, teda duchovná sebaexistencia, takže éterické telo je potom odtlačkom tohto prepracovaného astrálneho tela. Možno ešte nie je úplne prepracovaná, ale to, čo mohlo byť spracované do astrálneho tela, je teraz vtlačené do éterického tela. Stručne povedané, ako vidíte, takto sme opísali mimoriadne vysokú bytosť, ktorá v tom najvýznamnejšom zmysle pokročila rozvíjaním celého duchovného sebabytia. Táto bytosť sa vo východnej vede nazýva nirmanakaya, pretože jej astrálne telo, jej astrálne kaya, dosiahla štádium, kde nezanecháva žiadne zvyšky. To je nirmanakaya. [...] 12

V tretej prednáške cyklu o Lukášovom evanjeliu Rudolf Steiner vysvetľuje pojem nirmanakaya týmito slovami:

[...] Preto, keď Budha pocítil, čo znamená jeho súčasný život, mohol povedať: Toto je posledná inkarnácia, na Zemi už nebude žiadna inkarnácia. - Avšak bolo by nesprávne myslieť si, že takáto bytosť [t.j. bytosť bódhisattvy, ktorá sa stala Budhom a prešla svojou poslednou inkarnáciou] by sa potom úplne stiahla z pozemskej existencie. Naďalej ovplyvňuje pozemskú existenciu. Hoci už nevstupuje okamžite do fyzického tela, berie na seba iné telo, či už je vytvorené z astrálnej alebo éterickej prírody, a tak koná vo svete. A spôsob, akým táto bytosť funguje, potom, čo prešla svojou poslednou inkarnáciou, môže byť nasledovný.

Bežný človek, ktorý sa skladá z fyzického, éterického, astrálneho tela a Ja, môže byť takpovediac preniknutý takouto bytosťou. Takáto bytosť, ktorá už nezostupuje do fyzického tela, ale stále má astrálne telo, sa môže integrovať do astrálneho tela inej osoby. Potom

pôsobí v tomto pozemskom človeku. Táto osoba sa potom môže stať dôležitou osobnosťou, pretože sily bytosti, ktorá už prešla svojou poslednou inkarnáciou na Zemi, v nej teraz pracujú. Takéto astrálne bytie je teda kombinované s astrálnou podstatou človeka [žijúceho] na Zemi. Toto spojenie môže prebiehať najkomplikovanejším spôsobom. Keď sa Budha zjavil pastierom v obraze "nebeských hostiteľov", neodpočíval vo fyzickom tele, ale v astrálnom tele. Vzal na seba telo, ktorým iba to mohlo pôsobiť na Zemi. V bytosti, ktorá sa stala Budhom, teda rozlišujeme trojité telo:

Po prvé, telo, ktoré má pred dosiahnutím budhovstva, keď koná zhora ako bódhisattva, to znamená telo, ktoré neobsahuje všetko, čo táto bytosť môže urobiť; Ona sama stále spočíva na vyvýšenom mieste a je spojená so svojou predchádzajúcou misiou ako skoršia bódhisattva v Budhovi predtým, ako túto misiu premenil na misiu Budhu. Pokiaľ táto bytosť odpočíva v takomto tele, jej telo sa nazýva dharmakāya.

Po druhé, telo, ktoré takáto bytosť tvorí, v ktorom spočíva a v ktorom môže fyzicky vyjadriť všetko, čo má v sebe; Toto telo sa nazýva telo dokončenia, sambhogakaya.

Po tretie, telo, ktorým sa takáto bytosť prikrýva, ak prejde dokončením a potom môže pracovať zhora opísaným spôsobom; Toto telo sa nazýva nirmanakāya.

Takže môžeme povedať, že Budhov nirmanakaya sa zjavil pastierom vo forme anjelských zástupov.

V piatej prednáške bazilejského cyklu o Lukášovom evanjeliu Rudolf Steiner podrobnejšie rozoberá oba prúdy, ktoré predstavujú dvaja chlapci - budhizmus a zoroastrizmus.

Budhizmus a zoroastrizmus

[...] Vidíme teda, že budhizmus prerástol do osobnosti, ktorá sa narodila Jozefovi a Márii z Dávidovej nátanovskej línie ako dieťa, ktoré nám hovorí Lukášovo evanjelium, a že v tomto dieťati naďalej pôsobil. Na druhej strane máme zo šalamúnskej línie Dávidovej línie rodičovský pár Jozef a Mária s dieťaťom Ježišom, ktorí pôvodne prebývali v Betleheme a ktorú nám opisuje pisateľ Matúšovho evanjelia. Tento chlapec, Ježiš šalamúnskej línie, je nositeľom individuality, ktorý, podobne ako Za-rathushtra, založil perzskú kultúru. Na začiatku nášho letopočtu sú teda vo forme [dvoch] pravých jedincov vedľa seba dva prúdy: budhizmus, ako je nám opísaný predovšetkým v Lukášovom evanjeliu, a na druhej strane zoroastrizmus, ako ho opisuje Matúš v Ježišovi, línia Šalamúnova, línia Dávidova. Okamih narodenia týchto dvoch chlapcov sa celkom nezhoduje.

Samozrejme, dnes musíme povedať niečo, čo nie je v evanjeliách; ale lepšie pochopíte evanjeliá, ak sa z kroniky Akaša dozviete niečo, čo evanjeliá naznačujú účinky a účinky, ale čo ona sama nemohla povedať. [...]

Narodenie dvoch Ježišových chlapcov bolo teda oddelené [len] niekoľkými mesiacmi. Ale Ježiš z Lukášovho evanjelia a Ján [Krstiteľ] sa narodili oveľa neskôr, že ich nemohlo zasiahnuť takzvané zabíjanie neviniatok v Betleheme. Napokon, pomysleli ste si niekedy, že ľudia, ktorí čítajú o vraždení neviniatok v Betleheme, si musia položiť otázku: Ale ako potom mohol Ján zostať nažive? - Fakty sú však také, že ich pravdivosť sa osvedčí napriek všetkým námietkam. Zvážte, že Ježiša z Matúšovho evanjelia vzali jeho rodičia do Egypta a že Ján sa narodil krátko predtým alebo v rovnakom čase. Zvyčajný názor je, že Ján zostáva v Palestíne, kde by musel byť potrestaný tým, čo nariadil Herodes. Bol by zahynul pri Herodesovom zabití a nemohol žiť. Môžete vidieť, že všetky tieto veci je potrebné naozaj premyslieť. Lebo keby všetky deti mladšie ako dva roky boli skutočne zabitú, musel by byť zabitý aj Ján. Ale to sa stane vysvetliteľným, ak vezmete fakty z Akásovej kroniky a uvedomíte si, že udalosti zobrazené v Matúšovom a Lukášovom evanjeliu nepatria do toho istého času, takže narodenie Ježiša Nátanského sa už nezhoduje so zabitím neviniatok v Betleheme. A tak je to aj s Jánom. Hoci medzi nimi zostáva len niekoľko mesiacov, stačí to na to, aby sa tieto udalosti umožnili.

Na základe intímnejších skutočností pochopíte aj Ježiša z Matúšovho evanjelia. V tomto chlapcovi sa reinkarnuje individualita, ktorú sme spoznali ako zoroaster proto-perzskej kultúry. O tomto Zarathustrovi vieme, že kedysi dal perzskému národu veľkú doktrínu o mocnej slnečnej bytosti Ahura Mazda. Vieme, že si musíme predstaviť, že táto slnečná bytosť je duchovno-mentálna časť toho, čo je vonkajšie fyzické slnko fyzickou časťou. Preto mohol Zoroaster povedať: Hľa, nielen žiara fyzického slnka, hľa, tá mocná bytosť, ktorá sem posiela duchovnú činnosť práve tak prospešnú, ako fyzické slnko posiela svoju dobrotivú činnosť vo svetle a teple. - Zoroaster kázal perzskému národu Ahura Mazda, ktorý bol neskôr inými slovami nazývaný Kristus. Ešte ju neohlásil ako blúdiacu bytosť; mohol len ukázať na slnko a povedať: "Prebýva tam hore; pomaly sa približuje k Zemi a jedného dňa na nej bude prebývať v tele.

Tu tiež môžeme vidieť veľký, obrovský rozdiel medzi zarathuštrizmom a budhizmom. Existoval medzi nimi zásadný rozdiel, pokiaľ boli oddelené; ale tieto rozdiely sú vyvážené, keď sa spoja a omladia prostredníctvom udalostí v Palestíne.

Charakter Budhovho učenia

Venujme ešte raz pozornosť tomu, čo mal Budha dať svetu. Povedali sme, že Budhovo učenie má formu osemnásobnej cesty a že obsahuje to, čo musí ľudská duša prijať, ak chce uniknúť zlým účinkom karmy. To, čo dal Budha svetu, bolo niečo, čo ľudia zo svojej vlastnej mysle a morálky mali časom rozvíjať vo forme súcitu a lásky. Tiež som vám povedal, že okamih, keď sa bódhisattva objavil v Budhovi, bol okamihom jedinečného významu. Ak by sa v tom čase nestalo, že bódhisattva sa plne objavil v tele veľkého Budhu Gotama, potom to, čo nazývame zákon, dharma, by nemohlo prejsť do ľudskej duše všetkých ľudí; Toto sa môže vyvinúť od neho samého iba vtedy, ak odloží svoj astrálny obsah, aby sa oslobodil od

všetkých zlých účinkov karmy. Toto je tiež nádherne naznačené legendou o Budhovi, keď hovorí, že Budha prišiel "roztočiť koleso zákona". To znamená, že z osvietenia bódhisattvu, ktorý sa stal Budhom, prišiel prúd, ktorý sa rozšíril ako vlna po celom ľudstve, a ako výsledok, že ľudia teraz mohli vyvinúť dharmu zo svojich vlastných duší a postupne preniknúť do celej hĺbky osemnásobnej cesty. Toto je pôvod skutočnosti, že Budha najprv vyvinul učenie, ktoré sa v podstate má stať základom morálneho myslenia pozemského ľudstva.

[...] Všetko v budhizme je vnútro, všetko sa vzťahuje na človeka a jeho vývoj. V pôvodnom, pravom budhizme nenájdeme nič z toho, čo by sme mohli nazvať kozmologickým učením, aj keď do neho bolo neskôr zavedené. [...] Všetko je takej povahy, že ľudská duša, ak sa nechá ovplyvniť Budhovými učeniami, sa môže stať lepšou a lepšou. Človek je počatý ako bytosť sama o sebe; Veľké materské lono vesmíru, z ktorého vzišiel človek, sa pomíňa. Pretože bola samostatná podľa poslania [tohto] bódhisattvu, Budhovo učenie, ak je skutočne známe, má taký vrúcny a intímny účinok na ľudskú dušu, a preto ľudská duša, ktorá sa s ním chce zaoberať, ho vníma ako veľmi hlboko preniknuté pocitom, veľmi vnútorne vrúcne tam, kde sa objavuje v Lukášovom evanjeliu, omladené.

Charakter Zoroasterovej doktríny

Úplne inú úlohu obsadila individualita, ktorá sa podobne ako Zoroaster inkarnovala do staroperzského národa; Mala opačnú úlohu. Zoroaster učil o bohu vonku, ako duchovne pochopiť a preniknúť do veľkého vesmíru. Budha viedol pohľad do vnútra a povedal: "Ak sa človek vyvinie, z nevedomosti sa postupne vynorí šesť orgánov, ktoré sme uviedli ako päť zmyslových orgánov a manas. - Ale všetko, čo je v človeku, sa zrodilo z veľkého sveta. Nemali by sme oko schopné vnímať svetlo, keby sa nezrodilo z organizmu pôsobením svetla. "Oko je stvorené zo svetla a pre svetlo," povedal Goethe. Toto je hlboká pravda. Z inertných orgánov, ktoré kedysi sídlili v človeku, svetlo produkovalo oko. Podobne je človek formovaný všetkými duchovnými silami na svete. To, čo je v človeku vnútorné, je najprv formované božsko-duchovnými silami. Takže je tu aj niečo vonkajšie pre všetko vnútorné. A Zoroaster mal za úlohu poukázať na to, čo je vonkajšie, čo je v okolí človeka. Preto hovoril napríklad o Amshaspanoch, o veľkých génioch, ktorých doteraz spomenul šesť; V podstate je ich dvanásť, ale ďalších šesť je skrytých. Amshapandy pôsobia externe organizovaním a formovaním ľudských orgánov. Zoroaster ukázal, že za ľudskými zmyslovými orgánmi sú tvorcovia človeka. Poukázal na veľkých géniov, na sily, ktoré nachádzame mimo nás. Budha hovoril o silách pôsobiacich v človeku, o skrytých silách v človeku. Zoroaster sa však odvolával na sily a bytosti stojace pod amshanandmi, ktorých nazval dvadsiatimi ôsmimi isardmi alebo izedami a ktoré zase pôsobia na človeka zvonku, aby pracovali na jeho vnútornej konštitúcii. Zoroaster opäť poukázal na duchovno vo vesmíre, na vonkajší kontext. A zatiaľ čo Budha poukazoval na svoju vlastnú duševnú substanciu, z ktorej sa v ľudskej duši vynárajú myšlienky, Zoroaster hovoril o faroharách alebo ferueroch alebo fravašoch, kozmické tvorivé myšlienky, ktoré nás obklopujú a sú roztrúsené po celom svete. Pretože to, čo má človek vo forme myšlienok, existuje všade vo svete i mimo neho. [...]

Zoroasterova služba a traja mágovia z východu

Spomeňme si, čo mohla urobiť individualita, ktorá bola inkarnovaná v Zoroasterovi. Dosiahla takú úroveň rozvoja, že sa mohla postarať o ďalší kultúrny prúd nasledujúci po proto-perzskom, tj egyptskú kultúru. Zoroaster mal dvoch učeníkov: individualitu, ktorá sa neskôr znovu objavila ako Hermes v Egypte, a individualitu, ktorá sa neskôr znovu objavila ako Mojžiš. A keď sa títo dvaja jedinci reinkarovali do ľudstva pre svoje ďalšie konanie, Zoroasterovo astrálne telo, ktoré dal ako obeť, bolo začlenené do Hermesa. V egyptskom Hermese musíme vidieť reinkarnáciu Zoroasterovho astrálneho tela. Hermes niesol v sebe Zoroasterovo astrálne telo, ktoré mu bolo dané, aby všetko, čo Zoroaster počal vo forme vonkajšej vedy vesmíru, mohlo opäť povstať vo vonkajšom svete. Zoroasterovo éterické telo bolo potom prenesené na Mojžiša; a keďže všetko, čo sa odohráva v čase, je spojené s éterickým telom, Mojžiš, keď si uvedomil tajomstvo svojho éterického tela, mohol vzkriesiť vo veľkých, mocných obrazoch udalostí času – obrazoch, ktoré máme pred sebou v knihe Genézis. Vďaka svojej individualite teda Zoroaster pokračoval v inaugurácii, ovplyvňovaní egyptskej kultúry a toho, čo ju formovalo ako starovekú hebrejskú kultúru. [...]

Zoroaster sa reinkaroval, ako už bolo spomenuté, asi šesťsto rokov pred naším letopočtom v Chaldei, teda v Babylonii, ako Zarathas alebo Nazarathos, kde pôsobil ako učiteľ chaldejského tajomstva. Ak teda Rudolf Steiner hovorí o tom, že traja králi rozpoznali, že v chlapcovi Ježišovi Šalamúnovom sa narodil ich majster Zoroaster-Nazarathos, potom to znamená individualitu, ktorá podobne ako Zoroaster pôsobila v starom perzskom národe v siedmom tisícročí pred Kristom a bola spojená so spomínanou chaldejskou školou mystérií v prvej polovici prvého tisícročia pred Kristom. Tento "majster" nebol fyzicky vteleným učiteľom troch mágov alebo kráľov, ktorí prišli do Betlehema na prelome storočí uctievať Ježiša.

[...] Všetko, čo mohol Zoroaster naučiť a priniest svet, bolo, ako sme videli, zamerané na vonkajší svet, na vnesenie poriadku a harmónie do vonkajšieho sveta. Preto bolo Zoroasterovým poslaním aj umenie vytvárať a organizovať impériá v súlade s ďalším rozvojom ľudstva a všetkým, čo spoločenský poriadok umožňuje. Tí, ktorí patrili k Zoroastrovým učeníkom, mohli byť preto právom nazývaní nielen veľkými mágmi, veľkými zasvätencami, ale vždy kráľmi, teda tými, ktorí poznajú umenie vytvárania vonkajšej spoločenskej organizácie a poriadku.

V školách Chaldejcov sa vyvinula nesmierna pripútanosť k individualite – nie k osobnosti – Zoroastra. Títo mudrci z východu cítili príbuzenstvo so svojím veľkým vodcom. Videli v ňom hviezdu ľudstva, pretože "Zoroaster" je kópiou slov "zlatá hviezda" alebo "žiariaca hviezda". Videli v ňom odraz samotného Slnka. A pre ich hlbokú múdrosť nemohlo byť pred nimi skryté, že sa ich majster znovu zjavil v Betleheme. Potom boli vedení hviezdou a priniesli mu vonkajšie znamenie toho najlepšieho, čo mohol dať ľuďom. To najlepšie, čo mohlo byť človeku dané zo Zoroasterovho prúdu, bolo poznanie vonkajšieho sveta, tajomstiev vesmíru, počatých v ľudskom astrálnom tele, v myslení, cítení a vôli, takže Zoroasterovi učeníci chceli naplniť svoje myslenie, cítenie a vôľu, teda silu svojej duše, múdrosťou, ktorú možno čerpať z hlbokých prapôvodných základov božsko-duchovného sveta. Pre tieto vedomosti, ktoré

možno získať získaním vonkajších tajomstiev, mali ľudia symboly zlata, kadidla a myrhy: zlato ako symbol myslenia, kadidlo ako symbol zbožnosti, symbol toho, čo nás preniká vo forme citu, a myrhu ako symbol sily vôle. Prejavili solidaritu so svojím pánom, keď sa znovuzrodil v Betleheme. Preto nám pisateľ Matúšovho evanjelia správne hovorí, ako mudrci, medzi ktorými Zoroaster pracoval, vedeli, že sa znovu objavil medzi ľuďmi, a ako vyjadrili svoju náklonnosť k nemu tromi symbolmi zlata, kadidla a myrhy, symbolmi toho najlepšieho, čo im dal (Mt 2, 11). [...]

Tak sme charakterizovali dva prúdy stelesnené v dvoch chlapcoch Ježiša; v nasledujúcej kapitole sa vrátíme k ich vlastnému splynutiu v udalosti s dvanásťročným Ježišom v chráme.